7/5050

SÜRELİDİR

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI VE
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

Sayı :B.02.0.002/ 1956
Konu :

24/3/2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ :a) TBMM Başk.nın, 08.03.2005 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/5050-9619/29590 sayılı yazısı.
b) Başbakanlığın 15.03.2005 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-427-12/1166 sayılı yazısı.
c) Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının, 19.03.2005 tarih ve 10.2.001.01.000. 390.325-539/8257 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sayın Emin ŞİRİN'in, Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği Sayın Başbakanımızın da kendileri adına Bakanlığım koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını istediği, 7/5050 esas no'lu yazılı soru önergesi cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet Ali ŞAHİN
Devlet Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

Ek: İlgi (c) yazı ve eki (2 Sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
- Başbakanlığa (Ek Konmadı)

Adres : Başbakanlık Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı (Sn.Mehmet Ali ŞAHİN) Bakanlıklar/ANKARA
Telefon : (0 312) 413 73 22
Faks : (0 312) 419 15 45 – (0 312) 425 14 35
Ayrıntılı Bilgi İçin Telefon : (0 312) 419 16 48 M. DURMUŞOĞLU Özel Kalem Müdür Yardımcısı
e-posta : buro.mehmetalisahin@basbakanlik.gov.tr

100-0[illegible]57DAAA 4B7F3E6[illegible]

7/5050

T.C.
BAŞBAKANLIK
Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı

SAYI : **10.2.001.01.000.390.325-539/8257** **19/03/2005**

KONU : **Soru Önergesi.**

DEVLET BAKANLIĞI
VE
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA

İlgi : 18/03/2005 tarihli ve B.02.0.002/1821 sayılı yazıları.

İlgi yazıları ve eki İstanbul Milletvekili Sayın Emin ŞİRİN'in 7/5050 sayılı soru önergesinde belirtilen, 18 Şubat 2005 tarihinde Amerikan Büyükelçisi Edelman'ın da katıldığı ifade edilen yemeğe MİT Müsteşarı Şenkal ATASAGUN tarafından iştirak edilmesi sözkonusu değildir.

Kaldı ki, yemeğe bizzat katılan gazeteciler Hasan CEMAL ve Cengiz ÇANDAR tarafından kaleme alınan ve birer örneği ekte sunulan Milliyet Gazetesi'nin 23.02.2005, Dünden Bugüne Tercüman Gazetesi'nin 25.02.2005 tarihli nüshalarındaki köşe yazılarında da bu husus açıkça belirtilmiştir.

Arz ederim.

Şenkal ATASAGUN
Müsteşar

EKLERİ:
EK-1 23.02.2005 tarihli
Milliyet Gazetesi
EK-2 25.02.2005 tarihli
Dünden Bugüne Tercüman Gazetesi

21.03.2005
1956

100-04 7A57DAAA 4B7F3E65 5CBE4D90

00-11 7A57D145.597F3E65.4A8E488F

7/5050

DÜNDEN BUGÜNE
TERCÜMAN
25 02 / 2005

Ortadoğu'da geleceği görmek...

Velid Cunblat, boş bulduğu herhangi bir vakitte ilk iş, eşini alıp İstanbul'a koşar, zamanını Türkiye'de geçirirdi. Lübnan'ın en önemli topluluklarından olan Dürzilerin 30 yıldır siyasi lideri ve aynı zamanda Sosyalist Enternasyonal üyesi olan İlerici Sosyalist Parti'nin Genel Başkanı olan Velid Cunblat, anne tarafından Emir Şekip Arslan'ın torunudur.

Emir Şekip Arslan, bir dönem İttihat Terakki'nin yönetim kurulunda yer almış olduğu gibi, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Türkiye ile Arapların birbirinden kopmasına direnmiş ve "birliği" savunmuştu. Torununa da "**Türkiye sevdası**" aynen geçmiş olmalı. Bunu, birkaç yıl önce Velid Cunblat ile Beyrut'taki malikanesinde sohbet ederken doğrudan tanık oldum. O tarihlerde Suriye'deki Baas rejiminden Lübnan'a pompalanan "**Türkiye karşıtlığı**" hakkında alaycı bir dille konuşmuştu. Bana anlattıklarını kamuoyu önünde dillendiremiyordu. Lübnan, Suriye'nin pençesi altındaydı ve Lübnanlı siyaset adamları, kim olurlarsa olsunlar, Şam'ın siyasi tutumunun dışında bu tutumu açıkça benimseyemiyorlardı. Ne Başbakan **Refik Hariri**, ne Velid Cunblat ya da başkası.

Şam'dan bağımsız bir Lübnan pozisyonu geliştirme kapasitesinde olanlar, "**sulkastlar**"la toprağın altını boylamışlar, kalanlar da hizaya getirilmişlerdi.

Bugünlerde, Refik Hariri'nin öldürülmesinin ardından Suriye'ye karşı Beyrut'ta bir "**Lübnan intifadası**"ndan söz ediliyor. Lübnanlıların önemli bir bölümü, Suriye'ye kafa tutuyor. Gösteriler yapıyorlar. Duvarlara "**Suriye defol**", "**Artık yeter**" diye yazıyorlar.

Muhalefetin başını çekenlerden biri Velid Cunblat. Kendisinin de Refik Hariri'nin akıbetine uğramaması için, Lübnan Dağı'nda Dürzi bölgesine, Muhtara'daki karargahına çekilmiş. Orada, bölgede uzun yıllar muhabirlik yapmış olan **Washington Post** yazarı **David Ignatius**'a, "**Ortadoğu'da Berlin Duvarı'nın yıkılmış olduğunu**" söylemiş ve Suriye'ye kafa tutma cesaretini bu müthiş tarihi gelişme sayesinde bulduklarını ifade ederek şöyle konuşmuş:

"**Bunu benim söylemem çok tuhaf ama bu değişim süreci Amerika'nın Irak'ı işgaliyle başladı. Irak konusunda tepkiliydim. Ama üç hafta önce Irak halkını, 8 milyon kişiyi oy verirken gördüğüm vakit, bunun yeni bir Arap dünyasının başlangıcı olduğunu da gördüm. Demokratik isyanın kıvılcımı yayılıyor. Suriye halkı, Mısır halkı, herkes birşeylerin değiştiğini söylüyor. Berlin Duvarı yıkıldı. Bunu görebiliyoruz.**"

Velid Cunblat'ın gördüğü, Ortadoğu'da Arap halklarının görmeye başladığını, biz Türkiye'den göremediğimiz sürece, Türkiye'nin Ortadoğu'da oynayabileceği hiçbir rol yoktur. Ortadoğu, "**özgürlük ve demokrasi ihtiyacı**" ile hareketleniyor. Aslına bakarsanız, İsrail'in gelecekte başına en bela olacak da, Ortadoğu'daki "**baskı rejimleri**"nin birer birer çökmesi ve "**özgürlük ve demokrasi**"ye dayalı rejimlerin kurulması olacak gibi. Böyle bir durumda, İsrail'in "**demokratik meşruiyet**"e dayandırarak uluslararası düzeyde güç elde ettiği "işgalci konumu" ciddi biçimde sarsılabilir.

Türkiye, geçmişe asılı yaşamaya kalkar, "**bölge statükosu**"na asılır ve gözlerine "**kırmızı çizgiler**"le "**mil çeker**"se, Ortadoğu'nun geleceğini göremez. Kendisi bir demokrasi olan ve iktidarda "**özgürlük sıkıntısı**" çekmiş bir siyasi iktidar bulunan bir ülkenin, bölgedeki "**özgürlük ve demokrasi ivmesi**"ne destek vermesi gerekir.

Ak Parti hükümetinin dış politika beyinleri, bölge politikasını yıkılmaya mahkum Arap rejimlerine göre, "**pan-Arap**" bir yaklaşımı benimseyerek ayarladıkları takdirde, Türkiye'ye Ortadoğu'da oynayacağı hiçbir değerli rol kalmaz.

"**Ortadoğu'da Berlin Duvarı'nın yıkılışı**" yani Irak seçimleri, Irak halkının her zaman çoğunluğunu oluşturmuş olan Şii Araplar ve Kürtleri, "**Alaeddin'in lambası**"ndan çıkarttı. Bir daha geriye kolay sokulamazlar. Irak'ta Şii damgalı bir iktidar, Lübnan Şiileri üzerinde İran'dan daha fazla etki üretmeye uygundur. Giderek, Hizbullah'ın da Lübnan muhalefetiyle uzlaşma noktasına ileri temasıyla, "**bölge denklemi**" tepeden tırnağa değişebilecek.

Bölgenin hareket geçen "**yeni dinamikleri**", Irak'tan sonra, tıpkı Saddam rejimi gibi bir azınlığa dayanan ve tıpkı onunki gibi "**milliyetçi-baskıcı Baas rejimi**"ni çatırdatmak zorunda ve şimdi Lübnan üzerinden içine girilen süreç de budur.

Peki, Şam'daki Suriye yöneticileri, bunları göremediler mi? Refik Hariri suikastıyla hiçbir ilişkileri kurulamayacak bir politikayı nasıl olur da izleyemezler?

Gelin, "**Demokrasileri Koruma Vakfı**"nda çalışan tanınmış bir Lübnanlı profesöre, **Velid Faris**'e kulak verelim:

"... Soğuk Savaş'ın sonu, Lübnan'daki Suriye Anschluss'unu kaldırmadı... Baasçı Suriye yeni **dönemi atlatmaya çalıştı. Terörist örgütleri koruyan bir terör rejimiydi ama henüz Şer Ekseni içinde zikredilmemişti. Değişim, reform ve Lübnan'dan çekilmesi için ona fırsat tanındı.**

Yapmadı. Lübnan'daki işgalini sürdürdü ve sınırlarını Irak'ın Sünni Üçgeni'ndeki anti-Demokrasi teröre destek için açtı. Fakat Saddam gideli beri Şam'ın çevresindeki dünya değişmekteydi... Ayakta kalan Baas kurbanlarının son ikisiyle başbaşa kalmıştı: İşgal altındaki Lübnan'in halkları ve baskı altındaki Suriye.

Eylül ayında, canlı Lübnan diasporasında fikir dolaşırken, hem Washington hem de Paris BM Güvenlik Konseyi'ne Suriye'nin komşusunun topraklarından çekilmesini çağıran bir karar tasarısı sundular. Refik Hariri, boyunduruktan (Suriye) çıkma fırsatını gördü. Dürzi lider Velid Cunblat da. Hariri istifa etti ve Fransız Cumhurbaşkanı Jacques Chirac'a Lübnan sivil toplumunun uluslararası camianın yardımına gelmesi için yeşil ışık yaktığı simyalini verdi. BMGK'nin 1559 sayılı kararı bunun üzerine çıktı... Suriye Baas'ı bunu kan rengi, kırmızı olarak gördü.

Sonbaharda, bir arabaya konulan patlayıcı, Cunblat'ın yakın mesai arkadaşı, eski bakanlardan Mervan Hamade'yi neredeyse öldürüyordu. Dürzi siyasi isyanı doğdu. Zaten (Suriye ile) savaştan geçmiş Hristiyanlarla birlikte, genişleyen muhalefet, Sünni büyük iş adamı Hariri'ye kadar ulaştı. Troika yavaşça oluşmaya başladı ve Lübnan'ın yaklaşmakta olan Mayıs ayındaki seçimlerini hedef aldı. Şam, "müttefikler"in zaferini tahmin etti ve Hariri'nin bir ulusal birlik hükümetinin başında geri dönüşünü bir kabus olarak gördü. Geleceği iyi okuyabilen Baas kafası, böyle bir önderliğin, Güvenlik Konseyi'ne gerekirse kuvvet kullanarak Suriye'nin Lübnan'ı boşaltması için başvuracağını biliyordu. Baas, Lübnan kurbanını terkedemezdi çünkü böyle bir durumda rejim, "Reich"ın kendisinde içerden çökerdi.

Dolayısıyla, Baas zihniyeti, uluslararası kampanya ufukta oluşurken, Lübnan'ın kurtuluşunun temel direklerinin acımasızca elimine edilmesine dair tercihini yaptı. Bu, önleyici bir darbeydi. Hariri'nin öldürülmesinin kendileri için kötü olacağını biliyorlardı. Ama onun serbest durumda bulunması daha da kötü olacaktı..."

Irak seçimleri ve ardından Refik Hariri'nin öldürülmesinin yol açtığı "**Lübnan Intifadası**" ile Ortadoğu'da "**Berlin Duvarı**" yıkılmış sayılıyor. "**Özgürlük ve demokrasi**" talebi her gün daha fazla öne çıkacak.

Bu olupları görmeden ve değerlendirmeden, Ortadoğu politikası yapılamaz.

NOT: ABD'nin Ankara Büyükelçisi Eric Edelman, MİT Müsteşarı Sönmez Atasagun, Hasan Cemal ve benim, bir yemekte buluştuğumuza dair bir deli saçması ve yalan, bazı internet sitelerinde dolaştırıldı. Bir televizyon kanalı bu yalanı habere dönüştürdü ve üstelik bir de yorum yaptı. Böyle bir yemek buluşması yok. Kimin kimle yemek yediğini merak eden varsa, Hasan Cemal'in önceki günkü Milliyet'teki açıklamasını okusunlar.

00-11 7A57D145.597F3E65.4A8E488F

00-11 7A57D151 597F3E65 4A8E4B8F

Barış için

HASAN CEMAL
h.cemal@milliyet.com.tr

Başkan Bush'u Avrupa'ya, Brüksel'e getiren nedir? Gücü mü, yoksa zayıflığı mı? Başına buyruk-luktan kaynaklanan küstahlığı mı? Yoksa Avrupa'ya, uluslararası topluma muhtaç olduğunun nihayet farkına varması mı? Ya da örneğin bütün dünyada patlayan **Anti - Amerikanizm** mi?

Evet, yoruma açık sorular.

Ama bir nokta kesin:

Dünyada **tek süper** güç olmanın herşey demek olmadığını, bunun da bazı sınırları bulunduğunu, öyle anlaşılıyor ki, Bush yönetimi de sonunda gördü.

Bir başka deyişle:

"Ben süper gücüm, bildiğimi okurum!" diye tanımlanabilecek tek boyutlu **'sopa politikası'**nın çıkar yol olmadığını belki **Irak Savaşı** iki yıllık gecikmeyle de olsa Başkan Bush'a göstermiştir.

Eğer öyleyse, olumlu bir gelişme.

Avrupa Birliği'yle NATO'nun başkenti Brüksel'deki konuşmalarında Başkan Bush'un ağzından bal damlıyordu. Sürekli olarak **zeytin dalları** ile yüklü mesajlar verdi Avrupa'ya.

Birlikten, dostluktan, Amerika'yla Avrupa'nın paylaştığı ortak değerlerden, özgürlük, barış ve demokrasiden söz etti.

"Dünyada hiçbir güç bizi, Avrupa'yla Amerika'yı bölemez" dedi. "Biz birlik olduk mu, hiçbir sorun bize dayanamaz" dedi. "Özgürlük barışı getirir" dedi.

İyi güzel!

Yakın geçmişten, **Irak Savaşı**'ndan ders aldığı için mi şimdi bütün bunları söylüyor Başkan Bush?.. Değiştiğini söylemeden değiştiğini mi anlatmak istiyor? Yoksa bir süre sonra yine **eski hamam eski tas** devam mı edecek?

Bush yönetiminin ilk dört yılında inandırıcılığa indirmiş olduğu ölümcül darbeler, ister istemez bu soruları hemen akla getiriyor, haklı kılıyor.

Yoksa Başkan Bush'un dediği gibi, **Irak**'ın bundan böyle **istikrar ve demokrasi** yolunda yürümesi için Amerika - Avrupa işbirliği yaşamsal bir konu...

Filistin - İsrail barışı için de öyle... **İran**'ın nükleer güç olmasının engellenmesinde, **Suriye**'nin Lübnan'dan çekilmesinde yapılabilecek işbirliği de farklı değil.

Küresel terör eğer dünyanın başına büyük bir belaysa, bunun yenilmesi için Amerika'yla Avrupa'nın güç birliği yapması da, bu alanda yalnız askeri değil, ekonomik, toplumsal boyutlu stratejiler geliştirmeleri de çok önemli...

Bir başka konu:

İkinci Dünya Savaşı ve sonrasında totaliter rejimlerin yıkılmasında **'Batı İttifakı'**nın oynadığı tarihsel rol, bu kez **Bin Ladin - Zerkavi** kafasının temsil ettiği **'yeşil totalitarizm'**e karşı neden oynanmasın ki?..

Bu pencerelerden bakınca, insanın içinden Başkan Bush'un Brüksel ziyaretine umut bağlamak geliyor. Çünkü Amerika - Avrupa yakınlaşması ve transatlantik ilişkilerinde yeni bir sayfanın açılması, dünya barışı açısından olumlu bir gelişmenin altını çizebilir.

Ayrıca şunu gözardı etmeyin:

Amerika - Avrupa ilişkilerinin düzelmesi bizim için de yararlıdır. Hükümetin Irak, Amerika'yla ilişkiler ve Kürt sorunu gibi bazı ince ayar gerektiren konularda özen göstermesi koşuluyla, **Türkiye'yi de rahatlatır.** Dış politikada manevra alanını genişletir. Hatta **Ankara - Washington** ilişkilerinin iyileşmesine yardımcı olur.

Amerika, **'neo - con'**ların şartlandırdığı **sopa** merakından sıyrılabilirse, Avrupa da Irak'la ilgili olarak Amerika'ya dönük, **"Ben sana demedim miydim?"** hareketsizliğinden kurtulabilirse, dünya barışı için çok daha hayırlı bir dönemin açılacağına inanıyorum.

Dileriz Başkan Bush'un Avrupa'ya dönük açılımları lafta kalmaz.

BİR AÇIKLAMA NOTU

Geçen hafta cuma akşamı İstanbul'da, Bebek'teki bir lokantada kimi dostlar özel bir yemekte buluştuk ve haber olduk. Bazı televizyon kanalları, gazete ve internet siteleri, bu yemekte MİT Müsteşarı Atasagun'la ABD'nin Ankara Büyükelçisi Edelman'ın da bulunduğu bildirdiler. Doğru değildi bu. Meslektaşlarımız haber yaparken, gazeteciliğin temel ilkesini unutmasalar, check etme zahmetine katlansalar, bu yanlışa düşmezlerdi. Bu yemekte buluşanlar, ABD'nin eski Ankara Büyükelçisi Mark Parris, eski MİT Müsteşarı Büyükelçi Sönmez Köksal, eski Büyükelçi Cem Duna, Can Paker, Cengiz Çandar ve Hasan Cemal'di.

MİLLİYET
27/02/2005

7/5050